

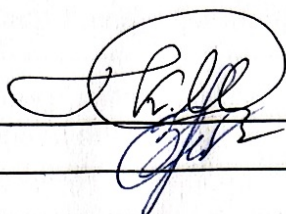
Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Юридичний факультет
Кафедра приватного права та соціального забезпечення

ОК 22 Робоча програма (силабус) освітнього компонента
ВСТУП ДО МЕДІАЦІЇ
(обов'язковий)

Реалізується в межах освітньої програми **СОЦІАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ**
за спеціальністю **110 Соціальна робота та консультування**
на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти

Суми – 2026

Розробник:

Марина КУЗНЕЦОВА доцент
Світлана ЗАПАРА професор

Розглянуто, схвалено
та затверджено на
засіданні кафедри
приватного права та
соціального
забезпечення

протокол від 08.05.2026 № 17

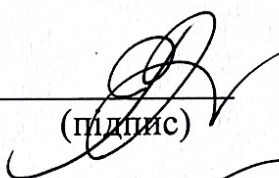
Завідувач
кафедри

(підпис)

Вікторія
СТРЕЛЬНИК
(прізвище, ініціали)

Погоджено:

Гарант освітньої програми

(підпис)

Наталія ВОЛЧЕНКО
(ПІБ)

Декан факультету,
де реалізується освітня програма

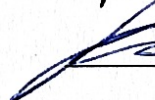

Марина КУЗНЕЦОВА

Рецензія на робочу програму(додається) надана:

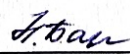

Вікторія СТРЕЛЬНИК

Іван КРАВЧЕНКО

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

(підпис)

(Н.М. Бараннік)
(ПІБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 26.06 2026 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ				
1.	Назва ОК	Вступ до медіації		
2.	Факультет/кафедра	Юридичний факультет, кафедра приватного права та соціального забезпечення		
3.	Статус ОК	Обов'язковий		
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)	Освітньо-професійна програма «Соціальне забезпечення» за спеціальністю ІІО Соціальна робота та консультування		
5.	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркових ОК)			
6.	Рівень НРК	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти, НРК – 6 рівень		
7.	Семестр, тривалість вивчення, форма контролю	3 семестр, 1-15 тиждень, іспит		
8.	Кількість кредитів ЄКТС	5 кредитів ЄКТС		
9.	Загальний обсяг годин та їх розподіл – 150 годин	Контактна робота(заняття)		Самостійна робота
	Денна форма 3 семестр	Лекційні –30 годин	Практичні /семінарські – 30 годин	90
	Заочна форма 3 семестр	Лекційні –8 годин	Практичні /семінарські – 8 годин	134
10.	Мова навчання	Державна (українська)		
11.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Кузнєцова Марина, доцент Години консультацій – кожної середи о 12.15, кабінет 113 г		
11.1	Контактна інформація	m.kuznetsova@snau.edu.ua		
12.	Загальний опис освітнього компонента	Освітній компонент «Вступ до медіації» спрямований на формування у здобувачів вищої освіти системних знань про медіацію як позасудової процедури врегулювання конфлікту (спору), принципи медіації, статус медіатора, вимоги до його підготовки та інші питання, пов'язані з цією процедурою. Також, набуття базових навичок ефективної комунікації, ведення переговорів і застосування медіаційного підходу у професійній діяльності фахівця із соціального забезпечення, враховуючи сучасні виклики, пов'язані з наслідками воєнного стану, соціальною адаптацією ветеранів, відновленням громад, розвитком цифрових сервісів.		
13.	Мета освітнього компонента	Мета освітнього компонента «Вступ до медіації» - полягає в отриманні студентами знань про роль медіації у вирішенні соціальних, трудових, сімейних та інших конфліктів (спорів), що виникають під час надання соціальних послуг і реалізації права на соціальний захист.		
14.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	Освітній компонент базується на таких курсах, як Громадянська освіта, Трудове право та основи охорони праці		
15.	Політика академічної доброчесності	Політика академічної доброчесності в Сумському національному аграрному університеті ґрунтується на базових цінностях і принципах чесності, відповідальності,		

		справедливості, поваги, довіри, прозорості, персональної відповідальності та нетерпимості до порушень академічної доброчесності. Норми, що формують політику академічної доброчесності в СНАУ, закріплені у таких внутрішніх документах: Кодекс академічної етики та академічної доброчесності СНАУ (https://surli.cc/qusnwa); Положення про порядок перевірки академічних та наукових текстів на унікальність в СНАУ (https://surli.li/tjraux); Положення про використання штучного інтелекту у СНАУ (https://surli.li/zkvosb). Перевірка робіт на ознаки академічного плагіату здійснюється за допомогою систем StrikePlagiarism.com. Обов'язковий перевірці підлягають кваліфікаційні роботи здобувачів вищої освіти, рукописи дисертацій, монографій, підручників, посібників та статей; інші роботи перевіряються вибірково. Використання ШІ допускається як допоміжного інструменту для пошуку, структурування, редагування, перекладу чи попереднього аналізу інформації. При цьому автор має зберігати особисте авторство, критично перевіряти згенерований зміст, не подавати результати роботи ШІ як власний науковий результат та зазначати факт його істотного використання. Недоброчесним вважається використання ШІ для повного чи часткового виконання завдань замість здобувача, генерації недостовірних джерел, фальсифікації даних, обходу перевірки на унікальність, а також подання згенерованих результатів як власних без належного розкриття. В університеті формується нульова толерантність до академічної недоброчесності. За порушення цих норм здобувачі освіти притягуються до відповідальності згідно із Законом України «Про академічну доброчесність», спеціальними законами у сфері освіти і науки та внутрішніми нормативними документами СНАУ.
16.	Посилання на moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/enrol/index.php?id=5153
17.	Ключові слова	Конфлікт, медіатор, переговори, альтернативне вирішення конфліктів (спорів), сторони медіації, розбіжності, міжнародні стандарти, онлайн медіація

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК 22: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК 22									Як оцінюється РНД
	ПРН 1	ПРН 2	ПРН 3	ПРН 4	ПРН 6	ПРН 8	ПРН 9	ПРН 19	ПРН 20	
ДРН1. Знати основні теоретичні підходи до розуміння сутності та типів конфлікту, стратегій поведінки в конфлікті.	x	x		x						Проведення модульного контролю та атестаційного контролю
ДРН2. Аналізувати різні професійні ситуацій, проявляти творчий підхід, ініціативу, налагоджувати та підтримувати комунікацію між різними сторонами конфлікту	x		x	x						тематична дискусія, аналіз конкретних ситуацій (Case-study)
ДРН3. Вміти застосовувати медіативні практики у професійній діяльності. Оформлювати домовленості на медіативній стадії у професійній діяльності при розв'язанні ситуаційних завдань в межах запропонованої конкретної практичної ситуації.		x								Аналіз конкретних ситуацій (Case-study)
ДРН 4. Самостійно готувати тексти та доповіді за умов дотримання норм професійної етики та доброчесності з публічною апробацією результатів досліджень.	x		x				x			перезентація-захист
ДРН 5. Застосовувати основи конфліктології, техніки ефективної комунікації, активного слухання, управління емоціями, ведення переговорів, виявлення інтересів сторін та досягнення взаємоприйнятних	x		x			x				тематична дискусія

рішень.										
---------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу			Рекомендована література ¹
	Аудиторна робота		Сам роб	
	Лк	П.з / семін. з		
Розділ ТЕОРІЯ КОНФЛІКТУ				
Тема 1. ПРИРОДА ТА СУТНІСТЬ СОЦІАЛЬНОГО КОНФЛІКТУ 1. Загальна характеристика конфлікту. 2. Особливості конфлікту. 3. Аналіз конфлікту: класифікація типів, структурні елементи та рівні конфлікту. 3. 1. Внутрішньоособисті конфлікти. 3.2.Міжособисті конфлікти. 3.3 Міжгрупові конфлікти	2	2	6	1-4
Тема 2. ДИНАМІКА КОНФЛІКТУ І МЕХАНІЗМИ ЙОГО РОЗВИТКУ 1. Теорії механізмів виникнення конфліктів 2. Об’єктивні і суб’єктивні причини конфліктів. 3. Етапи і фази конфлікту.	2	2	6	1-4
Тема 3. ПРОЦЕС УПРАВЛІННЯ КОНФЛІКТАМИ 1. Сутність управління конфліктом і його діагностика. 2. Зміст процесу управління конфліктом. 3. Управлінське рішення в конфліктних ситуаціях. 4. Конфлікт крізь призму права	2	2	6	1-4
Тема 4. ПОВЕДІНКА ЛЮДЕЙ У КОНФЛІКТІ 1. Стадії поведінки в конфлікті та моделі конфліктів у трудовому колективі. 2. Конфлікт і маніпуляція. 3. Конфліктні особистості. 4. Розбіжності поведінкових паттернів як фактор конфліктності.	2	2	6	1-4
Тема 5. ПЕРЕГОВОРНИЙ ПРОЦЕС ТА ЙОГО ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ 1. Поняття переговорної діяльності. 2. Формування предмета переговорів, підготовка до їх ведення 3. Психологічна сутність динаміки переговорного процесу	2	2	6	1-4

¹ Конкретне джерело із основної чи додатково рекомендованої літератури

4. Функції переговорної діяльності					
Тема 6. АЛЬТЕРНАТИВНІ СПОСОБИ ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ (СПОРІВ) 1. Історичні витоки альтернативного вирішення конфліктів (спорів) 2. Поняття та особливості альтернативних способів вирішення спорів 3. Класифікація способів АВС та сфера їхнього застосування . 4. Поняття та характерні ознаки переговорів 5. Переговорний процес та оформлення його результатів 6. Претензійний порядок врегулювання спорів як особливий вид переговорів . 7. Арбітраж: поняття, правова природа та характерні ознаки. 8. Порядок вирішення спорів арбітражем	2	2		6	1-4
Тема 7. МЕДІАЦІЯ ЯК СПОСІБ УРЕГУЛЮВАННЯ КОНФЛІКТІВ (СПОРІВ) 1. Поняття та природа медіації 2. Принципи медіації 3. Види медіації 4. Моделі медіації 5. Роль медіації у системі соціального захисту населення. 6. Онлайн-медіація: переваги, ризики та правові аспекти. 7. Використання цифрових технологій та штучного інтелекту в медіації.	2	2		6	1-4
Тема 8. УЧАСНИКИ МЕДІАЦІЇ 1. Право на медіацію 2. Сторони медіації 3. Медіатор 4. Інші учасники медіації	2	2		6	1-4
Тема 9. МАЙСТЕРНІСТЬ МЕДІАТОРА 1. Медіатор як професія 2. Компетентності медіатора 2.1. Конфліктологічна компетентність медіатора 2.2. Комунікативна компетентність медіатора 2.3. Процедурна компетентність медіатора 2.4. Рефлексивна компетентність медіатора 2.5. Правова компетентність медіатора 2.6. Емоційний інтелект медіатора як чинник ефективного врегулювання конфліктів.	2	2		6	1-4

3. Техніки медіатора .3.1. Активне слухання 3.2. Невербальна комунікація .3.3. Постановка запитань 3.4. Перефразування					
Тема 10. МЕДІАЦІЙНА ПРОЦЕДУРА 1. Загальна характеристика медіаційної процедури 2. Премедіація 3. Стадії медіації 3.1. Підготовча стадія 3.2. Збір інформації та визначення тем для обговорення 3.3. Робота з інтересами та потребами сторін. 3.4. Пошук та оцінка варіантів рішення 3.5. Оформлення домовленостей. 6.4. Постмедіація	2	2		6	1-4
ТЕМА 11. НОРМАТИВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ МЕДІАЦІЇ 1. Міжнародні стандарти медіації 2. Європейські стандарти медіації 3. Проблеми практичного застосування Закону України «Про медіацію». 4. Етичні стандарти діяльності медіатора в цифровому середовищі. 5. Саморегулювання в медіаторській спільноті	2	2		6	1-4
Тема12. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВІДНОСИН ІЗ НАДАННЯ ПОСЛУГ МЕДІАЦІЇ У ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ. 1. Медіація у Сполучених Штатах Америки. Медіація у Великобританії. 2. Медіація в країнах романо-германської школи. 3. Медіація конфліктів і спорів у галузі корпоративного управління.	2	2		6	1-4
РОЗДІЛ. ОСОБЛИВОСТІ МЕДІАЦІЇ В ОКРЕМИХ СФЕРАХ СУСПІЛЬНИХ ВІДНОСИН. Тема 13. МЕДІАЦІЯ ЯК СПОСІБ ВИРІШЕННЯ ЦИВІЛЬНИХ СПОРІВ. 1. Медіація у спорах про захист особистих немайнових прав фізичної особи. 2. Медіація у спорах про право власності та інші речові права. 3. Медіація у спорах про право інтелектуальної власності.	2	2		6	1-4
Тема 14 . СІМЕЙНА МЕДІАЦІЯ 1. Медіація у спорах про розірвання шлюбу. 2. Медіація у спорах про стягнення аліментів.	2	2		6	1-4

3. Медіація у спорах про поділ майна подружжя.					
Тема 15. МЕДІАЦІЯ ЯК СПОСІБ ВИРІШЕННЯ ТРУДОВИХ СПОРІВ. 1. Медіація як спосіб вирішення індивідуальних трудових спорів. 2. Медіація як спосіб вирішення колективних трудових спорів.	2	2		6	1-4
Всього	30	30		90	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять, консультацій</u>)	Кількість годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)	Кількість годин
ДРН1. Знати основні теоретичні підходи до розуміння сутності та типів конфлікту, стратегій поведінки в конфлікті.	- проведення лекційних та практичних занять з використанням мультимедійних презентаціями - рішення ситуативних задач, виконання індивідуальних, завдань, - обговорення на заняттях;	10	- самостійне додаткове опрацювання лекційного матеріалу; - Case-study - тестування	20
ДРН2. Аналізувати різні професійні ситуації, проявляти творчий підхід, ініціативу, налагоджувати та підтримувати комунікацію між різними сторонами конфлікту	- проведення лекційних та практичних занять з використанням мультимедійних презентаціями - рішення ситуативних задач, виконання індивідуальних, завдань, - обговорення на заняттях;	10	- самостійне додаткове опрацювання лекційного матеріалу; - Case-study - тестування	20
ДРН3. Вміти застосовувати медіативні практики у професійній діяльності. Оформлювати домовленості на медіативній стадії у професійній діяльності при розв'язанні ситуаційних завдань в межах запропонованої конкретної практичної ситуації.	- проведення лекційних та практичних занять з використанням мультимедійних презентаціями - рішення ситуативних задач, виконання індивідуальних, завдань, - обговорення на заняттях;	10	- самостійне додаткове опрацювання лекційного матеріалу; - Case-study - тестування Написання контрольних робіт за результатами вивчення теоретичного матеріалу	10
ДРН 4. Самостійно	- проведення лекційних	15	- самостійне додаткове	20

готувати тексти та доповіді за умов дотримання норм професійної етики та доброчесності з публічною апробацією результатів досліджень.	та практичних занять з використанням мультимедійних презентаціями - рішення ситуативних задач, виконання індивідуальних, завдань, - обговорення на заняттях;		опрацювання лекційного матеріалу; - Case-study - тестування	
ДРН 5. Застосовувати основи конфліктології, техніки ефективної комунікації, активного слухання, управління емоціями, ведення переговорів, виявлення інтересів сторін та досягнення взаємоприйнятних рішень.	- проведення лекційних та практичних занять з використанням мультимедійних презентаціями - рішення ситуативних задач, виконання індивідуальних, завдань, - обговорення на заняттях;	15	- самостійне додаткове опрацювання лекційного матеріалу; - Case-study - тестування Презентація – захист	20
Всього годин		60		90

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

5.2. Сумативне оцінювання

5.2.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	Модуль 1 (теми 1-8)	35 балів/35%	До 7 тиждень
2.	Тестування	10 балів /10%	До 7 тижня
3.	Усні опитування	10 балів /10%	щотижня
4.	Аналіз конкретних ситуацій (Case-study) по кожній темі	10 балів /10%	щотижня
5.	Симуляційне завдання	5 балів /5%	До 7 тижня
6.	Модуль 2 (теми 9-15)	35 балів/35%	15 тиждень
7.	Тестування	10 балів /10%	До 15 тижня
8.	Усні опитування	10 балів /10%	щотижня
9.	Аналіз конкретних ситуацій (Case-study) по кожній темі	10 балів /10%	щотижня
10.	Симуляційне завдання	5 балів /5%	До 15 тижня
11.	Іспит	30 балів	За розкладом

5.1.1. Критерії оцінювання

Компонент ²	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно ³
------------------------	--------------	------------	-------	-----------------------

² Зазначити компонент сумативного оцінювання

³ Зазначити розподіл балів та критерії, що зумовлюють рівень оцінки

Case – study	<7 балів	7-12	13-14 балів	15 балів
	<i>Вимоги щодо завдання не виконано</i>	<i>Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкрити, відсутній аналіз інших підходів до питання</i>	<i>Виконано усі вимоги завдання</i>	<i>Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми</i>
Усні опитування	<3 балів	3-5 балів	6-8 балів	9-10 балів
	<i>Теоретичні відповіді не точні не вірні</i>	<i>Відповіді надані не на всі питання колоквіуму,</i>	<i>Завдання виконані з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі</i>	<i>Всі завдання виконано, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі</i>
Симуляційне завдання	0-1 бал	2-3 бали	3-4 балів	5 балів
	<i>Студент недостатньо орієнтується в процедурі</i>	<i>Студент орієнтується в процедурі проведення, але знань недостатньо для проведення завдання</i>	<i>Достатньо орієнтується в запитаннях</i>	<i>Достатній рівень знань і навичок для симуляції</i>
Тестування	0-1 бал	2-3 бали	3-4 балів	5 балів
	<i>Залежить від кількості вірних відповідей на тест</i>	<i>Залежить від кількості вірних відповідей на тест</i>	<i>Залежить від кількості вірних відповідей на тест</i>	<i>Залежить від кількості вірних відповідей на тест</i>
Іспит	0-5 балів	5-15 балів	15-27 балів	27-30 балів
	<i>Студент недостатньо орієнтується в теоретичному матеріалі</i>	<i>Студент недостатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, завдання виконано з помилками</i>	<i>Студент достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, завдання виконано</i>	<i>Студент гарно орієнтується в теоретичному матеріалі, повна розгорнута відповідь.</i>

5.2. Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Опитування та усні коментарі викладача за його результатами	На кожному практичному занятті
2	Настанови викладача в процесі виконання практичних завдань	На кожному практичному занятті
3	Усний зворотній зв'язок від викладача після проходження тестування	7,15 тиждень
4	Оцінювання симуляційних завдань з коментарем	7, 15 тиждень

Шкала оцінювання, що діє в Сумському національному аграрному університеті

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	Для екзамену, курсового проекту (роботи), практики, кваліфікаційної роботи	для заліку
90 – 100	відмінно	зараховано
82-89	добре	
75-81		
69-74		
60-68	задовільно	
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

Основні джерела

1. Горєлова В. Ю. Медіація : навчальний посібник / В. Ю. Горєлова. – Одеса : Видавництво «Юридика», 2025. – 810 с.
2. Докаш В.І. Конфліктологія та медіація : навчальний посібник / В. І. Докаш. – 2-ге видання, допрацьоване і перероблене. – Львів : «Новий Світ-2000», 2026. – 248.
3. Медіаційні навички : навч. посіб. для працівників закладів соціальної сфери та сфери охорони здоров'я / А. Сергєєва, В. Савченко, І. Нескородєва та ін. Харків : Друкарня «Мадрид», 2022. 192 с.
4. Медіація та інші правові інструменти альтернативного вирішення позасудового спору : навч. посіб. / за заг. ред. С. О. Кузніченка. Одеса, 2024.
5. Кузнецова М. Ю. Альтернативні способи вирішення трудових спорів:теоретико-правовий аналіз та досвід країн ЄС. Електронне науковевидання «Аналітично-порівняльне правознавство». 2026. № 2 ч.1. С. 454-459. DOI <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2026.02.1.69>
6. Кузнецова, М. Ю. Медіація у вирішенні індивідуальних трудових спорів: сучасний стан правового регулювання в Україні та практика країн ЄС. Український політико-правовий дискурс. 2026. № 23. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.20653282>
7. HRES N., V. STRELNYK, T. CHURILOVA Mediation as an effective tool for the prevention of violation and protection of rights in Ukraine through the prism of international

experience. Revista Jurídica Portucalense, N Especial (2023). Mechanisms of Legal Protection in Civil Law URL: <https://revistas.rcaap.pt/juridica/article/view/30999>

8. HRES, Nataliia Mukolaivna. Theoretical and legal analysis of mediation and its principles. Publishing House "Baltija Publishing", 2023.

9. Hres N. Professional and legal requirements for a mediator in resolving individual labor disputes in Ukraine [Electronic resource] / N. Hres // Visegrad journal on human rights. – 2023. – № 1. – Р. 61-68. – Режим доступу : https://journal-vjhr.sk/wp-content/uploads/2023/06/Vishegrad_01_2023_FINAL.pdf

10. Гресь Н.М. Угода за результатами медіації у процесі вирішення індивідуального трудового спору. Юридичний науковий електронний журнал.2022. №1.С.139-142. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2022-1/33> http://sej.org.ua/1_2022/33.pdf

11. Гресь Н.М. Перспективи впровадження організаційної медіації в Україні. Матеріали НПК викладачів, аспірантів та студентів Сумського НАУ (26-29 квітня 2022 р.) С. 255. https://ur.snau.edu.ua/wp-content/uploads/2022/06/%D0%A2%D0%B5%D0%B7%D0%B8_04_2022.pdf

12. Гресь Н.М. Медіаційне застереження в трудовому договорі. Visegrad Journal on Human Rights. 2021. №1. С.162-166. https://journal-vjhr.sk/wp-content/uploads/2021/05/VJNR_1_2021.pdf

13. Гресь Н.М. Фактори, що сприяють розвитку медіації в зарубіжних країнах. Матеріали Всеукраїнської наукової конференції студентів і аспірантів,присвяченої Міжнародному дню студента – (Суми, СНАУ, 15-19 листопада 2021 р.) С.516 https://ur.snau.edu.ua/wp-content/uploads/2022/01/2021_11.pdf

14. Гресь Н. Закріплення домовленості сторін про застосування медіації при вирішенні індивідуального трудового спору. Актуальні питання юриспруденції: теоретичний та практичний виміри: матеріали Четвертої Міжнародної науково-практичної конференції (Суми, СНАУ, 22 квітня 2021 року).С. 124. <https://ur.snau.edu.ua/wp-content/uploads/2022/01/%D0%B7%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA-2021.pdf>

15. Кузнецова М. Ю. Порівняльний аналіз національного та зарубіжного досвіду правового регулювання вирішення трудових спорів з урахуванням викликів 2022 року. НАУКОВО-ОСВІТНІЙ ІННОВАЦІЙНИЙ ЦЕНТР СУСПІЛЬНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ. 2022. С. 67–84. DOI <https://doi.org/10.54929/monograph-12-2022-02-01>

16. Кузнецова М. До питання про медіацію у вирішенні колективних трудових спорів. Юридичний вісник. 2022. №3. С. 99-105. DOI: <https://doi.org/10.32782/yuv.v3.2022.13>

17. Кухнюк Д., Запара С. Правова природа та порядок вирішення колективних трудових спорів. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. 2(125). 2023. С. 54-58.

Нормативні джерела

1. Директива № 2008/52/ЄС Європейського парламенту і Ради "Про деякі аспекти посередництва (медіації) в цивільних та комерційних справах

2. Директива № 2013/11/ЄС Європейського парламенту і Ради від 21.05.2013 року "Про альтернативне вирішення спорів зі споживачами"

3. Директиви 2009/22 /ЕС (Постанова про онлайн вирішення спорів із споживачами)"

4. Європейська конвенція про зовнішньоторговельний арбітраж від 21.04.1961 р. : http://zakon3.rada.gov.ua/iaws/show/995_069

5. Європейський кодекс поведінки для медіаторів. ec.europa.eu/civiljustice/adr/adr_ec_code_conduct_en.pdf

6. Зелена книга, схвалена Єврокомісією 19.04.2002 р. COM (2002) 196 «Щодо альтернативного вирішення спорів в цивільних та комерційних справах» //: <https://www.euromed-justice.eu/en/document/eu-2002-com-196-final-green-paperalternative-dispute-resolution-civil-and-commercial-law>

8. Кодекс етики та деонтології медіаторів, затверджений ГА ООН від 2006 року:
<http://ukrmediation.com.ua/ua/pro-tsentr/kodeks-etyky-mediatora>
10. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 4 листопада 1950 року // Офіційний вісник України. – 1998. – № 13. – Стор. 270.
12. Конституція України від 28 червня 1996 року.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
13. Закон України «Про медіацію» від 16.11.2021.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/187520#Text>
14. Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» в редакції від 03.07.2020 року.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#Text>
15. Цивільний процесуальний кодекс України від 18 березня 2004 року.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text>

Інформаційні ресурси

1. <https://www.mediate.com> – ресурс, що містить багато статей з медіації, а також матеріалів методичного спрямування.
2. <http://zakon3.rada.gov.ua/laws> – система Верховної Ради України щодо пошуку нормативно-правових актів.
3. <http://mediationworld.net> – безкоштовний ресурс, що містить оновлену інформацію про медіацію в усьому світі.
4. <http://www.themediationcentre.co.uk> – сайт британського центру медіації (графство Стаффордшир).
5. <http://www.imimmediation.org> – сайт Міжнародного інституту медіації
6. <http://ukrmediation.com.ua> – сайт Українського центру медіації при Києво Могилянській Бізнес Школі.
7. <http://namu.com.ua> – портал Національної асоціації медіаторів України.